

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

**ВЕЋУ НАУЧНИХ ОБЛАСТИ ПРАВНО- ЕКОНОМСКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Одлуком Наставно-научног већа Факултета политичких наука Универзитета у Београду од 1. децембра 2022. године именована је Комисија за оцену докторске дисертације кандидата **Ивана Робаћа**, под насловом „**Политичко насиље радикалне левице у Југославији у периоду између два светска рата**”, у саставу:

1. Академик др Славенко Терзић (Српска академија наука и уметности, редовни члан)
2. Проф. др Ивана Дамњановић (Факултет политичких наука)
3. Доц. др Дејан Јовановић (Факултет политичких наука)

Комисија је прегледала и оценила наведени докторски рад и на основу мишљења свих њених чланова Наставно-научном већу Факултета политичких наука подноси следећи

РЕФЕРАТ О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији

Иван Робаћ је рођен 11. марта 1977. године у Београду. Дипломирао је на Факултету спорта и физичког васпитања 2007. године, а специјалистичке студије на Факултету политичких наука Универзитета у Београду, смер Тероризам и организовани криминал, завршио је 2009. године. Мастер студије на Факултету политичких наука БУ, смер Политичко насиље и држава, завршио је 2010. године. Исте године завршио је и мастер студије на Факултету спорта и физичког васпитања. Иван Робаћ говори енглески језик (напредни ниво), служи се немачким. Запослен је у Управи царина Републике Србије од 2007. године.

Иван Робаћ је био Народни посланик у Скупштини Републике Србије, од 2020.

до 2022. године. Члан скупштинског Одбора за одбрану и унутрашње послове, заменик члана Одбора за културу, заменик члана Одбора за Косово и Метохију.

Од 2013. члан је владине Комисије на хемијско, биолошко и радиолошко наоружање. Такође, од 2012. је члан владине Комисије за психоактивне контролисане супстанце. Дугогодишњи је репрезентативац државе у боксу, и освајач бројних домаћих и страних признања. Од 2012. до 2014. био је члан Управног одбора Боксерског савеза Србије. Оснивач је боксерског клуба „Браћа Рибач“.

Објављени радови

- РИБАЋ, Иван. Политички и правни проблеми одређења појма легалности. Hereticus, Vol. XVII (2019), No. 1-2, стр: 149-163.

Стручни курсеви:

- Department of defense, International Counterproliferation Program: TERRORISM AND PROLIFERATION OF WMD, 2008;
- Center for security studies: ANTI-ORGANIZED CRIME METHODOLOGY COURSE, 2009;
- UNODC: Training of Trainers Course, 2009;
- Department of defense, International Counterproliferation Program: WMD CRISIS INCIDENT MANAGEMENT, 2009;
- U.S. Customs and Border Protection: INTERNATIONAL PASSENGER INTRDICTION TRAINING, 2009;
- International Nonproliferation Export Control Program: WEAPONS OF MASS DESTRUCTION COMMODITY IDENTIFICATION TRAINING, 2010;
- Technical Secretariat Organization for the Prohibition of Chemical Weapons: REGIONAL TRAINING COURSE FOR OFFICIALS FROM LICENSING, CUSTOMS AND BORDER CONTROL AUTHORITIES IN EASTERN EUROPE ON TECHNICAL ASPECTS OF THE TRANSFERS REGIME OF THE CHEMICAL WEAPONS CONVECTION, 2010;
- UNODC: Training of Trainers Practical Workshop, 2010;
- Antiterrorism Assistance Program Bureau of Diplomatic Security, U.S. Department of State: AIRPORT SECURITY MANAGEMENT COURSE, 2010;
- U.S. IMMIGRATION AND CUSTOMS ENFORCEMENT: Regional ICE Surveillance Tracking Training, 2011;
- Ecole Nationale des Brigades de Douane: Techniques Professionnelles de Controle et d Intervention, 05 septembre au 07 octobre 2011.

2. Основни подаци о дисертацији

Докторска дисертација „**Политичко насиље радикалне левице у Југославији у периоду између два светска рата**” кандидата Ивана Робаћа обухвата 237 страна стандардног формата. Рад је подељен на седам поглавља. Прво поглавље обухвата *Увод* (стр. 1-16). Друго поглавље које је названо *Леви радикализам и тероризам* (стр. 16-64) кандидат је поделио на шест потпоглавља: *Сила и насиље* (стр. 17-20), *Терор и тероризам* (стр. 20-28), *Политичке вредности и оправдање терора* (стр. 28-37), *Етичко одређење тероризма* (стр. 37-45), *Револуција и тероризам* (стр. 45-55) и *Леви и десни екстремизам* (стр. 55-64). Треће поглавље рада носи наслов *Коминтерна и КПЈ у периоду 1921-1941.* (стр. 64-117) и има три потпоглавља: *Идејни конспект Коминтерне* (стр. 66-79), *Политика Коминтерне на Балкану* (стр. 79-99) и *Политика Народног фронта* (стр. 99-117). Четврто поглавље је насловљено *Државни и индивидуални терор* (стр. 117-156) и кандидат га је поделио на седам потпоглавља: *Генеза сукоба* (стр. 118-120), *Хусинска буна и почетак државног терора* (стр. 120-125), *Индивидуални терор* (стр. 125-136), *Одговор режима* (стр. 136-142), *Други талас индивидуалног терора* (стр. 142-146), *Једно етичко питање у вези са индивидуалним терором* (стр. 146-152) и *Гашење индивидуалног терора* (стр. 152-156). Пето поглавље које носи наслов *Субверзивне и терористичке акције Коминтерне* (стр. 156-190) кандидат је поделио на пет потпоглавља: *Политички контекст* (стр. 159-164), *Директне акције Комуниста* (стр. 164-169), *Деловање путем десничарских терористичких организација* (стр. 169-179), *Унутарпартијске чистке и ликвидације* (стр. 179-188) и *Припреме за герилски рат* (стр. 188-190). Шесто поглавље, под насловом *Коминтерна и КПЈ – проблем етичког оправдања* (стр. 190-212), кандидат је поделио на шест потпоглавља: *Етика између класног и универзалног* (стр. 190-196), *Индивидуални терор између колективно-историјског и индивидуално-моралног подухвата* (стр. 196-198), *Динамика тероризма* (стр. 198-201), *Револуционарни фронт и терор* (стр. 201-205), *Норме и антагонизам класа* (стр. 205-209) и *Достојанство и суд партије* (стр. 209-212). Седмо поглавље садржи *Закључак* (стр. 212-218) у коме кандидат сумира претходно изнете и аргументоване ставове.

Поглавља су систематично, тамо где је оправдано, подељена на већи број потпоглавља, чиме је учвршћена структура и олакшано читање рада. Списак коришћене литературе и извора заузима 12 страна (стр. 218-230).

Докторска дисертација представља заокружену логичку целину у научном,

стручном и методолошком смислу.

Увидом у евиденцију Факултета политичких наука и Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” у Београду, утврђено је да до сада није брањена докторска дисертација под тим насловом.

2. Предмет и циљ дисертације

Предмет истраживања у докторској дисертацији **„Политичко насиље радикалне левице у Југославији у периоду између два светска рата”** кандидата Ивана Рибачића је политичко насиље радикалне левице у Југославији између два светска рата, тј. теоретско сагледавање оправдања терора у функцији остваривања политичких циљева деловања левичара.

У средишту пажње докторског рада је разматрање кључних чинилаца кроз које се предмет рада операционализује: тероризам, левица, леви радикализам, политичко насиље, вредности. Истраживање Рибачића употпуњује анализа спољњег утицаја на деловање радикалне левице, пре свега у деловању Коминтерне, као и Совјетског Савеза.

Просторно одређење предмета истраживања кандидат је ограничио на територију Краљевине СХС, а потом и Краљевине Југославије, као територије од посебног интереса за деловање Коминтерне. Временско одређење предмета истраживања ограничено је на период између краја Првог светског и почетка Другог светског рата што је приближно и животни век Коминтерне. Кандидат указује на интердисциплинарну природу свог истраживања, истичући потребу да се у разматрање узму сазнања не само из области политикологије, већ и других друштвених наука.

Кандидат Иван Рибачић се определио да за предмет истраживања своје докторске дисертације узме сложеној тему, до сада недовољно истраживану у нашој научној литератури, посебно на овако свеобухватан начин.

Из увида у написану дисертацију Комисија закључује да је кандидат при обради ове теме успешно пребродио бројне потешкоће те да је с аналитичким даром и истраживачким ентузијазмом приступио истраживању теме **„Политичко насиље радикалне левице у Југославији у периоду између два светска рата”**. Кандидат је у свом раду обрадио све кључне аспекте политичког насиља радикалне левице у

Југославији између два светска рата и представио логички исправно изведене импликације своје анализе.

Научни циљ истраживања кандидата Ивана Рибачића је двострук. Први циљ је анализа политичких мотива (*научна дескрипција*) деловања левице на подручју Југославије између два светска рата, истраживана са позиције теорије левог радикализма, у сучељавању са политичким категоријама деснице (монархистичке и национално-буржоаске провенијенције). Ова анализа, потом, треба да допринесе теоретском заснивању (*научном објашњењу*) појма тероризам, и разумевању релације екстремизам-тероризам.

Друштвени циљ истраживања огледа се у доприносу разумевању оправдања насиља у политичке сврхе, односно иманентне аксиологије насиља, организација или група које спроводе различите субверзивне акције, које подразумевају употребу насиља.

У свом истраживању Рибачић је дошао до низа значајних закључака, изложених прегледним и јасним научним стилем. Вишеструка сложеност предмета научног проучавања захтевала је од кандидата не само да истражи конкретне историјске и друштвене узроке политичког насиља радикалне левице, већ и да се избори са значајним истраживачким потешкоћама, имајући у виду неистраженост теме, али и временску дистанцу од догађаја који се истражују.

У складу са оваквим, одређењем предмета истраживања кандидат се одлучио да примени адекватне методе за проучавање теме дисертације. На тај начин, резултати његовог истраживања огледају се у стицању нових сазнања, уз помоћ којих је могућ допринос сагледавању облика политичког насиља и начина њиховог оправдавања у будућности.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

У својој докторској дисертацији кандидат Иван Робаћ пошао је од опште хипотезе која гласи:

Деловање левице на простору југословенске државе (Краљевине СХС и Краљевине Југославије) између два светска рата било је у основи терористичко, јер је употреба насиља у функцији остварења политичких циљева имала партикуларни смисао, па се утолико не може разумети као деловање с обзиром на универзални циљ револуционарне еманципације.

Ову хипотезу кандидат је разложио на низ посебних хипотеза:

- 1. Насилне и субверзивне акције на простору југословенске монархије (у назначеном периоду), планиране су као парцијалне политичке акције, а Комунистичкој партији Југославије представљане су, од стране Коминтерне, као револуционарно деловање.*
- 2. Унутарпартијске чистке, у којима су страдали бројни комунисти из Југославије, резултирале су стварањем групација у КПЈ, чији је циљ, преваходно, опстанак у ситуацији перманентног притиска и сумњичења из Москве.*
- 3. Политичка репресија и насиље југословенских власти представљали су аргумент којим је правдана употреба силе у акцијама левичара, у периоду између два светска рата.*

Побројане посебне хипотезе представљају истраживачки оквир у коме Робаћ верификује постојећа научна сазнања о политичком насиљу у Југославији између два светска рата. Истовремено, кандидат је успео да кроз непосредно истраживање, на основу доступне научне, стручне и друге расположиве грађе систематизује и допуни досадашња сазнања по том основу, као и да пружи оригинално тумачење особености политичког насиља радикалне левице и њеног утицаја на политичку историју Југославије.

Комисија констатује да је кандидат научно потврдио како своју општу хипотезу, тако и из ње изведене посебне хипотезе што указује на ваљан истраживачки приступ.

Комплексност предмета истраживања и хипотетичког оквира изискивали су

коришћење великог броја општих научних и основних посебних метода, као и комбиновање приступа и методских поступака. Кандидат је истраживању приступио пре свега користећи претежно квалитативне методе.

Истраживање има пре свега теоријски карактер јер се кандидат претежно ослањао на теоријску анализу доступних извора који су се са различитих аспеката бавили политичким насиљем радикалне левице. Кандидат користи све основне методе, посебно: *анализу и синтезу*. Као најважнију метода прикупљања и обраде података Робаћ је користио *анализу садржаја докумената*.

4. Кратак опис садржаја дисертације

Докторска дисертација кандидата Ивана Рибаша на тему „**Политичко насиље радикалне левице у Југославији у периоду између два светска рата**” структурно је подељена на седам поглавља, у оквиру којих је поред увода и закључних разматрања и библиографија. Нека поглавља су, тамо где је то било неопходно, подељена на више потпоглавља.

Први део тезе садржи *Увод*, у коме су приказани предмет и циљ истраживања и у којима су образложени: научни и друштвени циљеви истраживања, теоријско и операционално одређење предмета истраживања, хипотетички оквир и примењен методолошки оквир. Са методолошког становишта истраживачки проблем је формулисан коректно, као и предмет истраживања, његови циљеви и задаци. Методе истраживања које је кандидат применио су сасвим примерене постављеном задатку. У уводном делу је такође приказана мотивација кандидата да се бави темом политичког насиља.

Друго поглавље носи наслов *Леви радикализам и тероризам* и подељен је на шест потпоглавља. Своје разматрање кандидат започиње теоријским одређивањем кључних појмова и категорија. У првом потпоглављу под насловом *Сила и насиље*, Рибаш приказује проблем моћи у политичким наукама, као и кратак преглед одређења силе у антици и модерном добу. У другом потпоглављу насловљеном *Терор и тероризам*, кандидат приказује генезу појма тероризма са нагласком на актуалистичко одређење тероризма. У трећем потпоглављу под називом *Политичке вредности и оправдавање терора*, Рибаш нам представља терор и тероризам са различитих теоријских па и идеолошких полазишта. Приказује се поглед са становишта анархизма, потом однос комунизма и проблем насиља као легитимног средства политичке борбе, те на крају и поглед либералне демократије на политичко насиље, терор и тероризам. У четвртном потпоглављу *Етичко одређење тероризма*, кандидат анализира две етичке традиције – деонтолошка и утилитаристичка традиција. Рибаш истражује односе тероризма и утилитаризма, став левице према деонтолошкој етици као и проблем дефинисања тероризма у појмовним оквирима добра и зла. У петом потпоглављу насловљеном *Револуција и тероризам* анализирају се односи појма револуција са универзалном еманципацијом, етиком и напосле и са насиљем, као значајном одликом револуције. Посебну пажњу Рибаш посвећује анализи теорији левог радикализма као оквира који ће бити коришћен у даљој

анализи предмета истраживања. У шестом потпоглављу под насловом *Леви и десни екстремизам*, истражују се карактеристике и односи екстремизма са левог и са десног идеолошког спектра, потом се анализирају и односи радикализма и екстремизма, те екстремизма и тероризма. Поглавље се завршава издвајањем основних закључака претходне теоријске анализе који ће се користити у даљем истраживању.

У трећем поглављу своје докторске дисертације, под насловом *Коминтерна и КПЈ у периоду 1921-1941*. кандидат Иван Рibaћ указује кроз три потпоглавља на однос Коминтерне према деловању Комунистичке партије Југославије између два светска рата. У првом потпоглављу *Идејни концепт Коминтерне*, кандидат нам приказује узроке настанка Треће интернационале, потом се анализирају спорови око лењинизма који су се пренели у Коминтерну из Совјетског Савеза, настали након смрти Лењина и доласка на власт Стаљина. На трагу анализе, Рibaћ нам приказује ставове о националном питању и националном угњетавању, а посебно о концепту светске револуције и односа Совјетског Савеза према том концепту и улози СССР-а у спровођењу такве револуције. У другом потпоглављу насловљеном *Политика Коминтерне на Балкану*, приказује се улога Коминтерне у борбама унутар фракција Комунистичке партије Југославије након њене званичне забране у Краљевини СХС, те њено сврставање на страну леве фракције која је потом и однела победу на конгресу у Дрездену 1928. године. Рibaћ нам посебно анализира идеју Балканске федерације као потенцијалне форме која ће да наследи Краљевину СХС након спроведене социјалистичке револуције. У трећем потпоглављу под насловом *Политика Народног фронта*, истражује се однос Коминтерне и КПЈ током тридесетих година двадесетог века услед нарастајуће опасности од рата у Европи. Посебно се сагледава однос Совјетског Савеза према све већој опасности од фашизма и промена одређених ставова према буржоаским демократијама у циљу борбе против тог облика екстремизма.

Четврто поглавље носи наслов *Државни и индивидуални терор* и подељен је на седам потпоглавља. У првом потпоглављу *Генеза сукоба* описује почетак припрема за политичко насиље радикалне левнице, као и историјске околности у којима је оно настајало. Друго потпоглавље насловљено *Хусинска буна и почетак државног терора*, описује први облик политичког насиља који је израстао у буну, угушену у крви 1920. године. У трећем потпоглављу које гласи *Индивидуални терор*, Рibaћ приказује прве акције радикалне левнице. Описују се акције организације

Црвена правда, покушај атентата на регента Александра, успешан атентат на Милорада Драшковића, краљевског министра. Кандидат завршава потпоглавље истраживањем могућности етичког оправдања акција индивидуалног терора. У следећем потпоглављу, *Одговор државе*, Робаћ указује на облике одговора државе на акте политичког насиља, акте тероризма који су анализирани. Пето потпоглавље је насловљено *Други талас индивидуалног терора* и кандидат нам приказује историјске околности крајем двадесетих година, као и неуспеле акције радикалне левице након доношења Закона о заштити јавне безбедности и поретка у држави из 1929. г. У шестом потпоглављу под насловом *Једно етичко питање у вези са индивидуалним терором*, Робаћ разматра однос етике и револуције са посебним нагласком на Кантове претпоставке деонтолошке етике. Пример Бомбашког процеса Јосипу Брозу Титу је узет као полазна основа на којој се тестирају етичке дилеме везане за индивидуални терор. Седмо потпоглавље насловљено *Гашење индивидуалног терора*, кандидат представља одговор државе на терор радикалне левице преко других организације као што је Орјуна, која је са неформалном подршком државе водила борбу против чланова Комунистичке партије Југославије.

Пето поглавље, под насловом *Субверзивне и терористичке акције Коминтерне*, подељен је на пет потпоглавља. У првом потпоглављу *Политички контекст*, Робаћ описује контекст, у коме делује Коминтерна методама специјалног рата како би подрила версајски поредак као противника совјетске револуције. У другом потпоглављу насловљеном *Директне акције комуниста*, Робаћ нам представља конкретне акције побуне војника Краљевске војске у Марибору 1931. године као и припреме за устанак у Црној Гори 1932. године. У трећем потпоглављу под насловом *Деловање путем десничарских терористичких организација*, кандидат описује како је Коминтерна утицала на усташки устанак на Велебиту 1932. године, као и које су биле размере и генезу њене сарадње са ВМРО, као непосредним извршиоцима атентата на Краља Александра Карађорђевића. У четвртом потпоглављу *Унутарпартијске чистке и ликвидације* Робаћ исцрпно анализира однос Коминтерне према политичком животу унутар КПЈ, и уопште комунистичких партија у Европи. Посебно се анализира појам партијска чистка као и начин, ток процеса, како чистка прераста у ликвидацију партијских другова као вид унутарпартијске борбе у комунистичким партијама. У последњем потпоглављу *Припреме за герилски рат* анализира се начин на који је Коминтерна припремала комунистичке партије у Европи за герилски рат у случају новог светског рата.

Шесто поглавље носи наслов *Коминтерна и КПЈ – проблем етичког оправдања* и подељено је на шест потпоглавља. У првом потпоглављу насловљеном *Етика између класног и универзалног*, кандидат Иван Робаћ сагледава дијалектички однос насиља и ненасиља, посебно на пољу идеологија, политике и политичких процеса. У другом потпоглављу под називом *Индивидуални терор између колективно-историјског и индивидуално-моралног подухвата*, кандидат указује специфичности револуционарне правде и њене моралне процене оружане политичке акције. У трећем потпоглављу *Динамика тероризма* Робаћ прави осврт на различите димензије државног терора према индивидуалним терористичким акцијама. Четврто потпоглавље под насловом *Револуционарни фронт и терор* сагледава однос Коминтерне према терористичким акцијама, те се и додатно истражује однос према политичкој реалности Југославије између два светска рата. У петом потпоглављу насловљеном *Норме и антагонизам класа* разматра да ли марксистичка теорија може да има нормативистичку етику, потом се наводи преглед ставова о моралу водећих марксистичких мислилаца. У последњем потпоглављу *Достојанство и суд партије* истражује се однос политичке акције и суда партије као врховног арбитра успешности.

Седмо поглавље рада садржи *Закључак* у коме кандидат Иван Робаћ сумира претходно изнете ставове и констатује да је потврђена општа и све посебне хипотезе од којих се у раду пошло.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Методолошку основу овог рада чини теоријско истраживање које је у великој мери засновано на пажљивој анализи садржаја докумената, те научне литературе еминентних домаћих и страних аутора.

Да би квалитетно истражио предмет истраживања свог докторског рада, кандидат Иван Робаћ је морао да пре свега конструише чврст и кохерентан категоријални апарат, односно да ослањајући се на постојећу научну литературу теоријски концептуализује радикалну левицу на територији Југославије између два светска рата, као и улогу Коминтерне у животу левнице. Затим је било неопходно анализирати бројне примарне и секундарне историјске изворе о облицима политичког насиља, спроведеног и планираног, од стране радикалне левнице. Кандидат је показао темељно познавање рецентне научне литературе, разумевање различитих теоријских приступа као и научних метода.

Из наведеног произилази да је на основу теме, којом се као с предметом овог истраживања кандидат бавио, било неопходно поставити низ основних питања и пратећих потпитања, као што су пре свега:

- Да ли се насилне комунистичке акције на подручју Југославије између два светска рата могу сматрати терористичким?
- Да ли се акције левичарских организација могу разумети као тероризам, будући да оне према иманентном саморазумевању (у делима марксистички оријентисаних интелектуалаца), представљају метод класне борбе, и у том смислу припадају левом радикализму?
- Да ли револуционарни морал претпоставља деонтолошку или утилитаристичку етику, односно да ли револуција уопште потребује етички контекст?

и на њих свакако дати и ваљане одговоре, што је кандидат веома успешно и учинио.

Комисија је установила да је кандидат Иван Рибач на основу коректно дефинисаног проблема, предмета, циљева и хипотеза истраживања на задату тему остварио у свом докторском раду **следеће резултате и научни допринос**:

Кандидат је изабрао веома значајну и актуелну тему која није довољно истраживана и аргументовано је указао на потребу да се на један свеобухватан начин обради политичко насиље радикалне левеце у Југославији између два светска рата. Проширивање сазнања о проблему одређења тероризма, као и односа левог радикализма и тероризма, те допринос проширивања научног фонда деловања левеце на подручју Југославије између два светска рата представљају значајан резултат Рибачевог истраживања.

Највећи научни допринос докторске дисертације кандидата Ивана Рибача огледа се управо у интерпретацији, разумевању смисла и карактера акција радикалне левеце у Југославији између два светска рата и анализа овог деловања заснованог на претпоставкама етике.

Друштвени допринос овог докторског рада огледа се у његовој практичној примени, односно примени његових резултата, која отвара могућност да се појединци заинтересовани за истраживање других значајних облика политичког насиља одреде за то истраживање. Сваки покушај да се у историјској перспективи објасне узроци и последице политичког насиља у политичкој заједници

представљају изузетно значајан, али и друштвено користан напор што ово истраживање чини пре свега актуелним, применљивим и оно што је најбитније оправданим.

Комисија констатује да је у раду примарно коришћена референтна литература еминентних домаћих и страних аутора. Број цитата и приложени списак литературе, који броји 373 библиографске јединице – архивских извора, научних монографија и чланака – доприносе уверењу Комисије да је кандидат имао у свом раду богате документационе изворе и добро одабрану библиографску теоријску подршку. Опредељење кандидата да се у свом истраживању користи референтном домаћом и страном литературом и другим документима, као и избор релевантних метода истраживања учвршћује закључак Комисије о свеобухватно исправној и модерној методолошкој усмерености кандидата.

Закључак Комисије

Докторска дисертација Ивана Рибача под насловом „**Политичко насиље радикалне левице у Југославији у периоду између два светска рата**” обрађује научно значајну и сложу проблематику, а постигнути резултати истраживања представљају запажен допринос у смислу ваљаног обухватања теме, с једне, и стварања могућности њеног даљег и дубљег сагледавања, с друге стране.

На основу анализе и критичке оцене докторске дисертације, Комисија једногласно закључује следеће:

- Докторска дисертација под напред наведеним насловом је урађена у складу са усвојеним пројектом и одобрењем Наставно–научног већа Факултета политичких наука.
- Докторска дисертација је резултат самосталног теоријског рада и спроведеног истраживања кандидата. У њој су систематизована и верификована постојећа научна сазнања о предмету истраживања и сазнања до којих се дошло спроведеним истраживањем. Она представља логичку и заокружену целину са свим неопходним елементима код овакве врсте писаних материјала, а посебно научних радова.
- Докторска дисертација кандидата Ивана Рибача представља темељну и систематску анализу политичког насиља у Југославији између два светска рата, са посебним нагласком на политичко насиље радикалне левице. У том

погледу, дисертација представља теоријски допринос политичким наукама, али и друштвеним наукама уопште.

- Докторска дисертација је писана разумљивим, једноставним, стручним језиком, као и рецептивно-адекватним стилем.

Рад представља значајан научни допринос у образовно–васпитном смислу, као основа за даља истраживање у тој области.

6. Предлог Комисије

На основу укупне и критичке оцене садржаја докторске дисертације, чланови Комисије једногласно оцењују да докторска дисертација кандидата Ивана Робаћа под насловом **„Политичко насиље радикалне левице у Југославији у периоду између два светска рата”** представља оригинално и вредно научно дело, настало самосталним истраживачким радом, и да као такво има довољну теоријску и практичну вредност да би могло бити јавно брањено. Имајући у виду значај истраживања и проблематике, резултате истраживања и изведене закључке, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију кандидата Ивана Робаћа под насловом **„Политичко насиље радикалне левице у Југославији у периоду између два светска рата”** и једногласно се опредељује да

ПРЕДЛОЖИ

1. Да Наставно-научно веће Факултета политичких наука Универзитета у Београду прихвати позитивну оцену докторске дисертације Ивана Робаћа под насловом **„Политичко насиље радикалне левице у Југославији у периоду између два светска рата”** и одреди Комисију за одбрану докторске дисертације.

2. Да се стави на увид научној јавности оцењена докторска дисертација Ивана Робаћа и овај Извештај о оцени докторске дисертације да би се стекли сви услови за њену јавну одбрану.

У Београду,

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

20. јун 2023.

Академик др Славенко Терзић

Проф. др Ивана Дамњановић

Доц. др Дејан Јовановић

